

“YASHIL IQTISODIYOT” TAMOIYILLARI ASOSIDA IQTISODIY XAVFSIZLIK SOHASIDA BOSHQARUV QARORLARINI ASOSLASHNING INNOVATSION YONDASHUVLARI

Ibrogimov Sherzodbek Xalimjon o‘g‘li

Namangan davlat texnika universiteti
“Iqtisodiyot” kafedrasida dotsenti,
iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori
ORCID: 0009-0000-2604-8422
E-mail: ibrogimovsherzodbek@gmail.com

Аннотация

Mazkur maqolada iqtisodiy xavfsizlikni ta‘minlash jarayonida “yashil iqtisodiyot” tamoyillariga asoslangan boshqaruv qarorlarini ishlab chiqish va ularni innovatsion yondashuvlar orqali takomillashtirish masalalari tahlil qilingan. Tadqiqotda ekologik barqarorlik, resurslardan oqilona foydalanish, energiya samaradorligini oshirish hamda uglerod izini qisqartirish iqtisodiy xavfsizlikning muhim omili sifatida talqin etiladi. Shuningdek, milliy iqtisodiyot tarmoqlarida ekologik xavflarni baholash va ularni kamaytirish bo‘yicha ilg‘or boshqaruv mexanizmlari, raqamli texnologiyalarni qo‘llash hamda “yashil” innovatsiyalarni joriy etishning nazariy va amaliy jihatlari yoritilgan. Maqolada iqtisodiy siyosatni shakllantirishda kompleks yondashuv asosida qarorlar qabul qilishning ilmiy asoslari ishlab chiqilgan hamda O‘zbekiston iqtisodiy xavfsizligini mustahkamlash yo‘lida “yashil” rivojlanish modelining ustuvor roli asoslab berilgan.

Kalit so‘zlar: Iqtisodiy xavfsizlik, innovatsion boshqaruv, barqaror rivojlanish, ekologik samaradorlik, raqamli transformatsiya, resurs tejash, boshqaruv qarorlari, ekologik tahdidlar.

Аннотация

В данной статье проанализированы вопросы разработки управленческих решений, основанных на принципах «зелёной экономики», и их совершенствования на основе инновационных подходов в процессе обеспечения экономической безопасности. В исследовании экологическая устойчивость, рациональное использование ресурсов, повышение энергоэффективности и сокращение углеродного следа рассматриваются как важнейшие факторы экономической безопасности. Кроме того, освещены теоретические и практические аспекты применения передовых механизмов управления, оценки и снижения экологических рисков в национальных отраслях экономики, а также внедрения цифровых технологий и «зелёных» инноваций. В статье разработаны научные основы принятия решений на основе комплексного подхода к формированию экономической политики и обоснована приоритетная роль модели «зелёного» развития в укреплении экономической безопасности Узбекистана.

Ключевые слова: экономическая безопасность, инновационное управление, устойчивое развитие, экологическая эффективность, цифровая

трансформация, ресурсосбережение, управленческие решения, экологические угрозы.

Abstract

This article analyzes the development of management decisions based on the principles of the green economy in the context of ensuring economic security and explores their improvement through innovative approaches. The research interprets ecological sustainability, rational use of resources, increased energy efficiency, and carbon footprint reduction as key factors in economic security. Furthermore, it highlights both theoretical and practical aspects of assessing environmental risks in national economic sectors, applying digital technologies, and introducing green innovations. The article also develops the scientific foundations for adopting decisions within economic policy using an integrated approach and substantiates the priority role of the green development model in strengthening Uzbekistan's economic security.

Keywords: economic security, innovative management, sustainable development, ecological efficiency, digital transformation, resource saving, management decisions, environmental threats

KIRISH

Boshqaruv qarorlarini asoslashning zamonaviy innovatsion yondashuvlaridan biri masofadan zondlash usullari va Geografik axborot tizimlari modellashtirishdan foydalanish orqali ma'lumot olishdir. Geografik axborot tizimlari obyektlarni vizuallashtirish va natijalarni modellashtirish imkonini beradi. Ekologik tahdidlar sharoitida iqtisodiy xavfsizlik sohasida boshqaruv qarorlarini asoslash uchun hududning tabiiy xususiyatlari to'g'risida ham, ushbu ta'sirni oluvchilarga - aholiga, iqtisodiyotning nozik turlariga, masalan, qishloq xo'jaligi, turizm va boshqalarga salbiy texnogen ta'sir darajalari to'g'risida fazoviy mahalliyashtirilgan ma'lumotlar talab qilinadi.

Amalda ma'lum xususiyatlarni lokalizatsiya qilish hududiy modellashtirishning uchta usuli nuqtalar, kontur chiziqlari, maydonlar bilan amalga oshiriladi. Qoida tariqasida, ma'lumotlarning bir qismi ko'pincha mahalliyashtirilmaydi va ko'rsatilgan usullarning har biri texnologik xususiyatlarga ega. Xususan, hududlardan foydalangan holda fazoviy xususiyatlarni modellashtirish texnologiyasi rayonlashtirish turiga qarab tubdan farq qilishi mumkin. Turli usullar bilan mahalliyashtirilgan ma'lumotlarni umumlashtirish murakkab jarayon bo'lib, uning natijalari ba'zan ishonchliligiga shubha tug'diradi.

Geografik axborot tizimlarni modellashtirish uchun ma'lumot to'plashning ikkinchi muammosi - bu aholi, iqtisodiyot va salbiy texnogen ta'sir, hududning tabiiy xususiyatlari to'g'risidagi ma'lumotlarning hududiy tuzilishi. Bunday ma'lumotlar turli shakllarda taqdim etilishi mumkin, lekin asosan tabiiy sharoit va resurslar haqidagi sintetik ma'lumotlar mintaqaviy fizik-geografik rayonlashtirish yoki tipologik landshaft rayonlashtirish shaklida taqdim etiladi. Ko'pgina maxsus ma'lumotlar fazoviy bo'lmagan shaklda taqdim etilishi mumkin. Aholi soni, tabiatdan foydalanish va texnogen ta'sir to'g'risidagi ma'lumotlar odatda ma'muriy-hududiy bo'linishning

milliy va mintaqaviy darajalari sifatida qo‘llaniladigan sun‘iy hududlar tomonidan taqdim etiladi.

Mahalliy miqyosda mahalliyashtirish birliklari yerdan foydalanish hududlari, sanitariya zonalari, dalalarning ish joylari va boshqalar hisoblanadi. GISni modellashtirishning kompyuter texnologiyalarini joriy etishda bir tomondan axborotning obyektivligi muammosi hal qilinsa, ikkinchi tomondan uning ishonchliligiga qo‘yiladigan talablar oshiriladi. Buning sababi “badiiy” bosqichning yo‘qligi bo‘lib, unda kartografik ma‘lumotlarni badiiy va ilmiy qayta ko‘rib chiqish jarayonida mutaxassis uchun aniq bo‘lgan noaniqliklar bartaraf etiladi. Ma‘muriy qarorlarni ekologik jihatdan asoslashning uslubiy muammolariga tabiiy va ma‘muriy rayonlashtirish chegaralarining beqarorligi, rayonlashtirish texnologiyasiga normativ talablarning yo‘qligi, ekologik baholashning ko‘p yondashuvliligi, ko‘p parametrliligi, standartlashtirilgan ishonchli baholash mezonlarining yo‘qligi kiradi.

ADABIYOTLAR SHARHI

Adabiyotlar taxlil qiladigan bo‘lsak A.V.Vahobov, SH.X.Hojiboqiev, T.K.Iminov, A.Isadjanov, E.A.Mo‘minova, N.To‘xliyev, T.M.Axmedov, A.T.Yusupov, A.M.Sodiqov, A.A.Soliyev, A.A.Qayumov, F.Egamberdiyev, A.A.Abdusalyamov, A.B.Nizomov, B.Ro‘zmetov, D.SH.Yavmutov, F.M.Raxmatullayeva, A.A.Qulmatov[1] kabi olimlarning tadqiqotlarida “yashil iqtisodiyot”ning xususiyatlari, uning barqaror rivojlanishdagi ahamiyati masalalari bayon qilingan, barqaror va kompleks rivojlantirish masalalarining nazariy-metodologik asoslarini, hududlarda ishlab chiqarish kuchlarini oqilona joylashtirish, hududning resurs salohiyatidan samarali foydalangan holda atrof-muhit muhofazasini iqtisodiy jihatdan to‘g‘ri tashkil etish masalalarini tadqiq etishgan.

METODOLOGIYA

Tadqiqot metodologiyasi sifatida fazoviy taxlildan foydalangan holatda “Yashil iqtisodiyot” tamoyillari asosida iqtisodiy xavfsizlik sohasida boshqaruv qarorlarini asoslashning innovatsion yondashuvlari yoritilgan.

TAHLIL VA NATIJALAR

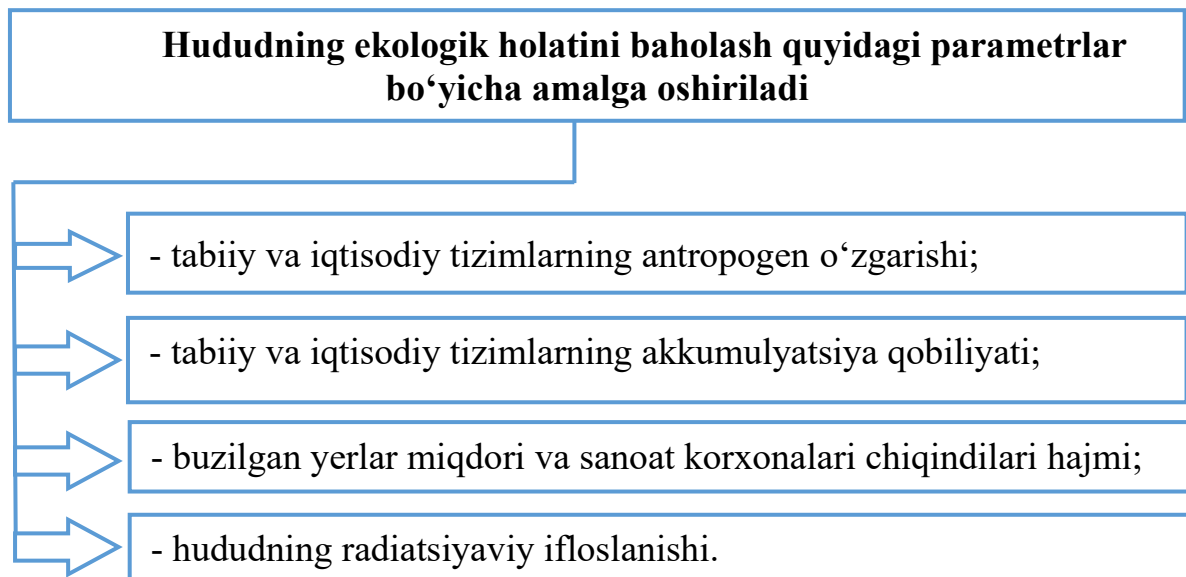
Tahlil qilish uchun tabiiy va ma‘muriy-iqtisodiy hududlar bo‘yicha taqsimlangan ma‘lumotlarni birlashtirish kerak. Bunday integratsiya usuli - xaritaning ma‘muriy yoki xo‘jalik birliklari chegaralari - asosan ma‘lum bir ierarxik darajadagi landshaft tipologik birliklari - tabiiy hududlar xaritasiga qo‘yishdir. Tabiiy va ma‘muriy-xo‘jalik chegaralari xaritalarini qo‘shib qo‘yish va hududlarni ham tabiiy xususiyatlar, ham chiqindilar, oqizmalar, yerlarning antropogen o‘zgarishi va boshqalar to‘g‘risidagi ma‘lumotlar bilan to‘ldirish natijasida ma‘lum darajadagi tabiiy-antropogen tipologik hududiy tizimlarning yangi integral konturlari shakllanadi.

Tabiiy xususiyatlari va texnogen yuklarning turlari hamda darajalari bo‘yicha nisbatan bir hil bo‘lgan bu tizimlarni o‘rganish, tavsiflash va tasniflash mumkin. O‘zbekiston Respublikasining butun hududini doimiy muntazam ekologik tadqiqotlar bo‘lmagan taqdirda, bilvosita ko‘rsatkichlar yordamida hududdagi ekologik vaziyatni fazoviy tahlil qilish va baholash mumkin. Bunday ko‘rsatkichlar, birinchi navbatda,

tabiiy muhitning turli tarkibiy qismlarining ifloslanishi, tabiiy resurs salohiyatining o'zgarishi, aholi salomatligi va demografik ko'rsatkichlardir. Buning uchun rasmiy statistik ma'lumotlardan foydalaniladi.

Axborot to'plash va ma'muriy bo'linishga asoslangan hududiy umumlashtirish tizimlari tabiiy muhit va tabiiy resurslar holatidagi mintaqaviy farqlarni aniqlash uchun yaroqsiz. Boshqa tomondan, atrof-muhitning holati to'g'risida rasmiy statistik ma'lumotlardan tashqari boshqa ma'lumotlarga ega bo'lmagan holda, ma'muriy bo'linish bo'yicha ifloslantiruvchi moddalarning turlari va konsentratsiyasining landshaft, tabiiy hamda iqtisodiy farqlarini hisobga olgan holda fazoviy tahlil qilish mumkin. Iqtisodiyotning ekologik o'zgarishi sharoitida iqtisodiy xavfsizlikni ta'minlash bo'yicha boshqaruv qarorlarini asoslash uchun heterojen ma'lumotlarni sintez qilish tadqiqot maqsadini aniqlash uchun maxsus ishlab chiqilgan vazifalar; baholash mezonlari; tahlil omillari; tahlil parametrlarining algoritmi bo'yicha amalga oshiriladi. Ekologik vaziyatni fazoviy tahlil qilish va baholash omillarining asosiy guruhlariga quyidagilar kiradi:

- tabiiy landshaftlarning fizik-kimyoviy sharoitlari;
- tabiiy-xo'jalik tizimlarining antropogen o'zgarishi (tabiatdan foydalanish turlari bo'yicha, haydaladigan yerlar foizi, texnologik sikllarga jalb qilingan yerlarning qishloq xo'jaligini o'zlashtirish);
- tabiiy muhitning ifloslanishi (o'simliklarni himoya qilish va oziqlantirishning kimyoviy vositalaridan foydalanish, yer usti hamda chiqindi suvlari va atmosferaning sirt qatlamini sanoat korxonalari chiqindilari bilan ifloslanishi, radiatsiyaviy fon).

1-rasm. Hududning ekologik holatini baholash quyidagi parametrlar bo'yicha amalga oshiriladi¹

Ma'muriy tuman doirasidagi ekologik o'zgarishlarni baholash metodologiyasiga ko'ra, tabiiy tizimlarning xususiyatlari va atrof-muhitga texnogen ta'siri aniqlanadi.

¹ Muallif ishlanmasi

Landshaft turlari ma'muriy okrug hududi uchun, ma'muriy-xo'jalik birliklari sifatida esa qishloq xo'jaligi xo'jaliklari va aholi punktlari hududlari uchun belgilanadi.

Ushbu parametrlarning har birining aniqlangan miqdoriy xususiyatlariga asoslanib, ma'lum bir parametrning umuman ekologik vaziyatga salbiy ta'sirini aniqlaydigan koeffitsient hisoblanadi. O'zbekiston Respublikasining Namangan viloyatining hududlaridagi ekologik vaziyatni fazoviy tahlil qilish va baholash bunday tadqiqotga misol bo'la oladi.

1-jadvalda keltirilgan ma'lumotlar asosida ta'kidlash joizki, ortacha landshaftni saqlash koeffitsienti 0.56 ga teng bo'lib, bu viloyatda tabiiy muvozanat o'rtacha darajada saqlanayotganligidan dalolar beradi. Tog'li hududlarda bu ko'rsatkich yuqoriroq (1-jadval).

1-jadval

Namangan viloyati tumanlarining tabiiy va iqtisodiy hududiy tizimlarini ekologik baholash koeffitsientlari¹

№	Tuman nomi	Tabiiy landshaft turi	Landshaftni saqlash qobiliyati koeff.	Antropogen o'zgaruvchanlik (bal)	Koeff.	Buzilgan yerlar ulushi (%)	Koeff.	Tumanlar guruhlanishi	Texnologik ifloslanish koeff.	Radiatsion ifloslanish (Ci/km ²)	Koeff.
1	Namangan shahri	Urban	0.35-0.50	0,70-0.85	1.1-1.2	13,7	0.5-0.7	Kuchli o'zgar.	1.10-1.45	2.9-3.2	0.75-0.80
2	Davlatobod	Urban									
3	To'raqo'rg'on	Urban-dashtli									
4	Uychi	Dashtli									
5	Mingbuloq	Dashtli									
6	Mingbuloq	Dashtli									
7	Chortoq	Tog'oldi	0.51-0.69	0.55-0.84	0.90-1.0	7.2	0.40	0.85-1.00	2.2-2.8	0.58-0.74	
8	Pop	Tog'li					0,36-0.45				
9	Norin	Dashtli					0.50				
10	Uchkurgan	Tog'oldi					0.45				
11	Kosonsoy	Tog'li					0.40				
3	Chust	Tog'li	0.70-0.75	0.45-0.54	0.80-0.89	4.5	0.30-0.35	0.75-0.84	2.0-2.1	0.50-0.57	
8	Yangiqo'rg'on	Tog'li					Barqaror				

Antropogen o'zgaruvchanlik o'rtacha 0.65 ga tengligi qayd etilgan. Bu esa inson faoliyatini ta'siri sezilarli bo'lib, bu ayniqsa urban (shahar) tumanlarda o'z aksini topmoqda. Buzilgan yerlar ulushi Namangan viloyati bo'yicha o'rtacha 8.5% ga teng bo'lib, bu nisbatan yuqori, melioratsiya va yer tiklash ishlari talab etiladi.

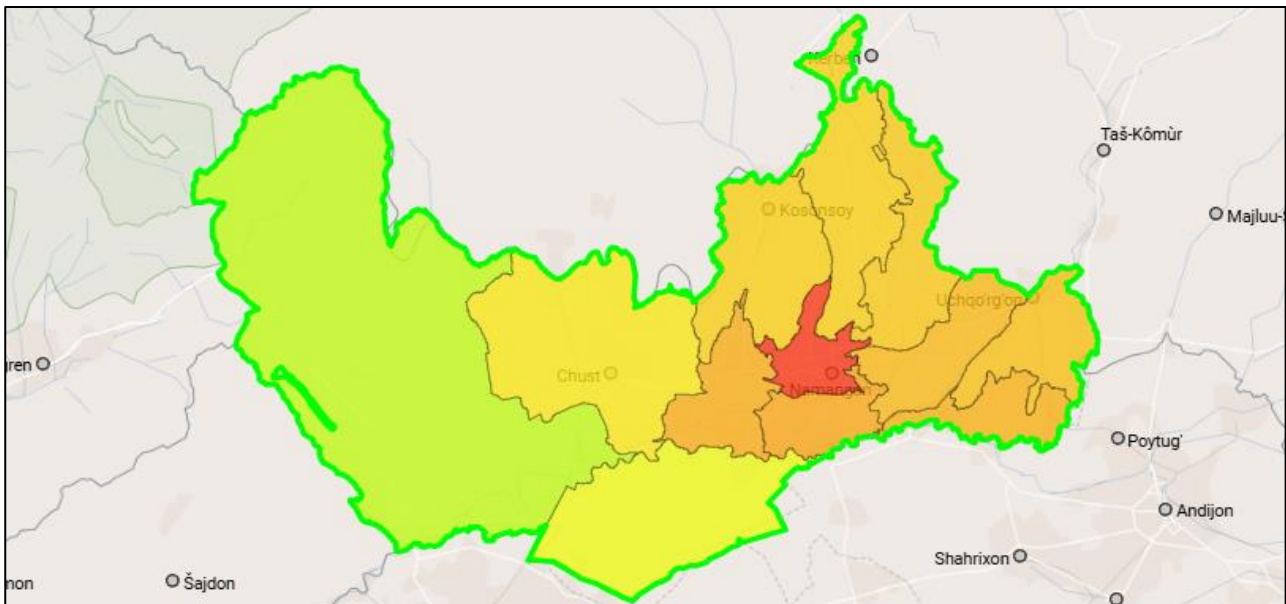
Quyida yuqori antropogen bosim (ya'ni ehtimoliy ekologik stress) ga ega bo'lgan tumanlar va ishonchli ma'lumotlariga asoslanadi. Eng yuqori antropogen bosim Namangan shahri — 713,385 (2025 taxmin) — katta shahar, aloqa va sanoat markazi → yuqori antropogen bosimga ega. Chust tumani — 291,430 — qishloq/shaxar aralash, aholisi katta. To'raqo'rg'on — 250,727 — yuqori aholili tuman.

¹ Muallif ishlanmasi

Yangiqo‘rg‘on — 241,788; Pop — 239,799; Uychi — 237,543 — bular ham yuqori antropogen bosim guruhidan joy oldi.

O‘rta antropogen bosimga esa Kosonsoy, Norin, Uchkurgan — aholisi o‘rtacha-yuqori, ayrim qishloq hududlari kirdi. Nisbatan past antropogen bosimga esa, Mingbuloq, Chortoq — aholisi nisbatan kamroq va tog‘oldi/dasht hududlar va aralash bo‘lganligidan — antropogen bosimi pastroq guruhga kirishini tavsiflaydi.

Texnogen ifloslanish koeffitsienti - 1.04 teng va dunda sanoat hamda transport chiqindilari o‘rtacha yuqori darajada bo‘lib, viloyatda har doim favqulotda vaziyatlarga tayyorgarlik ko‘rib borishini taqozo etadi. Radiatsion fon (2.58 Ci/km^2) — normal ekologik chegarada bo‘lsada, ammo shahar atroflarida biroz ortgan (Pop tumanidagi uran konini mavjudligi). Berilgan ma’lumotlardan foydalangan holda, Namangan viloyati tumanlari bo‘yicha tabiiy va iqtisodiy hududiy tizimlarni iqtisodiy va ekologik baholash haritasi Python dasturi “Namangan Gis Map”(Ilova C) fayli asosida tuziladi (2-rasm).

2-rasm. Namangan viloyati tumanlari bo‘yicha tabiiy va iqtisodiy hududiy tizimlarni ekologik baholash ko‘rsatkichlari¹

Bu rasmda keltirilgan Namangan viloyati hududlarning tabiiy va iqtisodiy hududiy tizimlarni ekologik bahosi turli ranglarda berilgan bo‘lib, qizil — juda yuqori antropogen bosim (Namangan shahri, Chust, To‘raqo‘rg‘on), sariq-qizil — yuqori (Yangiqo‘rg‘on, Pop, Uychi), sariq — o‘rta (Kosonsoy, Norin, Uchkurgan) va yashil — past (Mingbuloq, Chortoq, Koson tumanlari) holatlar bilan tasvirlangan.

Belgilangan landshaftlarning akkumulyatsiya qobiliyatini baholash texnogen ifloslantiruvchi moddalar to‘planishini ekologik baholash usullari bilan amalga oshiriladi. Landshaftning har bir turi uchun texnogen ifloslantiruvchi moddalarni to‘plash qobiliyati darajasiga qarab baholash koeffitsienti hisoblanadi. Bunda ma’lum

¹ Muallif ishlanmasi

bir parametr bo'yicha kritik diapazondagi tuproqlarning maksimal akkumulyatsiya effektiga to'g'ri keladigan tabiiy fizik-kimyoviy xossalari hisobga olinadi.

O'rganilayotgan hudud uchun texnogen kelib chiqadigan kimyoviy ifloslantiruvchi moddalar - og'ir metallar va radionuklidlarning maksimal to'planishiga olib keladigan muhim diapazonlardagi asosiy xarakteristikalar 1-jadvalda keltirilgan. Buzilgan qishloq xo'jaligi yerlarini baholash quyidagi formula bo'yicha hisoblangan koeffitsient bo'yicha amalga oshiriladi:

$$L=Sg/Sp \quad (1)$$

bu yerda: Sg - alohida fermer xo'jaligining maydoni; Sp - alohida fermadagi buzilgan yerlar maydoni. Sanoat korxonalarini chiqindilari hajmining ta'sirini baholash uchun emissiya ulushi ko'rsatkichi hisoblanadi. Bu aholi punktidagi sanoat chiqindilari ulushining butun hududdagi chiqindilarning umumiy hajmiga nisbati sifatida aniqlanadi:

$$V=V_{Sch}/V_{USch} \quad (2)$$

Bu yerda: V_{Sch} - aholi punktida sanoat chiqindilari hajmi; V_{USch} - butun hududdagi sanoat korxonalarini tomonidan chiqindilar hajmi. Aholi punktidagi chiqindilar hajmining belgilangan ulushidan kelib chiqib, hududning texnogen ifloslanish koeffitsienti hisoblanadi.

Radiatsion ifloslanishning ekologik ta'sir koeffitsienti radiatsiyaviy ifloslanishning belgilangan zonasi asosida hisoblanadi. Tabiiy va iqtisodiy tizimlar hududlarini aniqlash uchun xarita yoki erdan foydalanish tuzilmasining sxemasi tabiiy landshaft turlarining xaritasi yoki sxemasi ustiga qo'yiladi. Aynan ular uchun ekologik vaziyatning taxminiy koeffitsienti individual ekologik koeffitsientlarni ko'paytirish yo'li bilan hisoblanadi. Ekologik vaziyat tabiiy va antropogen hududiy tizimlarning har bir turi uchun hisoblangan koeffitsientlar bo'yicha tartiblangan holda tavsiflanadi (2-jadval).

2-jadval

Ekologik vaziyatning sintetik hisoblangan koeffitsientlari¹

Sintetik koeffitsient diapazoni	Ekologik vaziyatning xususiyatlari
1,00–1,30	Qulay
1,31–1,60	Qoniqarli
1,61–1,90	Noqulay
1,91–2,20	Qoniqarsiz
> 2,21	Xavfli

Yuqoridagi 2-rasm fazoviy tahlil va ekologik vaziyatni baholashda tipologik sintez protsedurasining natijasidir. Namangan viloyatining hududlari uchun ekologik vaziyatning hisoblangan koeffitsientlari bilan tabiiy va iqtisodiy hududiy tizimlar aniqlandi. Shunday qilib, fazoviy tahlil va ekologik vaziyatni baholash natijasida

¹ Muallif ishlanmasi

hududiy tabiiy va antropogen tipologik tizimlar aniqlanadi, ular keyinchalik tadqiqot maqsadiga erishishning muhim parametrlari sifatida baholanadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, iqtisodiy xavfsizlikni ta'minlashda "yashil iqtisodiyot" tamoyillari nafaqat ekologik barqarorlikni, balki milliy iqtisodiyotning uzoq muddatli raqobatbardoshligini ta'minlovchi muhim omil hisoblanadi. Boshqaruv qarorlarini ishlab chiqish jarayonida innovatsion yondashuvlardan foydalanish iqtisodiy tizimlarning tashqi ekologik va iqtisodiy tahdidlarga nisbatan bardoshlilikini oshiradi, resurslardan tejamkor va samarali foydalanishga zamin yaratadi.

O'zbekiston tajribasi shuni ko'rsatmoqdaki, "yashil" iqtisodiy siyosatni amalga oshirish, qayta tiklanuvchi energiya manbalarini rivojlantirish, chiqindisiz ishlab chiqarish texnologiyalarini joriy etish hamda uglerod neytralligiga erishish iqtisodiy xavfsizlikni mustahkamlashning asosiy yo'nalishlaridan biri sifatida qaralmoqda. Shu bilan birga, ekologik xavflarni baholash, raqamli boshqaruv tizimlarini joriy etish va "yashil" innovatsiyalarni kengaytirish iqtisodiy siyosatni shakllantirishda strategik ahamiyat kasb etadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. To'xliyev N.. Mintaqaviy iqtisodiy integratsiya. – T.: O'zME. 2020, - 204 b.
2. Ахмедов Т.М. Регулирование территориальной организации производительных сил и комплексного развития регионов Узбекистана. - Т.: Фан, 1995. - 231 с.
3. Юсупов А. Т. Развитие и размещение производства товаров народного потребления региона: на материалах промышленности Узбекистана: диссертация доктора экономических наук: / Академия наук Республики Узбекистан. - Ташкент, 1991. - 298 с.
4. Садиков А.М. Основы регионального развития: теория, методология, практика. – Т.: Иктисод-молия, 2005. – 279 с.
5. Ahmedov E.A. va b. - Mintaqaviy iqtisodiyot. T., 2003. – 304 b.
6. Qayumov A.A., F.T.Egamberdiyev va b. - Mintaqaviy iqtisodiyot. T., 2004. – 116 b.
7. Рўзметов Б. Комплексное развитие региона в условиях углубления экономических реформ. Автореф. дис. д.э.н. –Т.: 1997. – 41 с.
8. Низамов А. Б. Экономический механизм восстановления эквивалентности обмена между сельскохозяйственными и промышленными отраслями (на примере Бухарской области Узбекистана). Автореферат на соис. уч. степ. к.э.н.. – М.: 1993. – 17 с.
9. Yavmutov.D.SH. "Yashil iqtisodiyot"ga o'tish sharoitida mintaqa iqtisodiyotini barqaror rivojlantirish metodologiyasini takomillashtirish. i.f.d. (DSc) ilmiy daraja olish uchun diss. Avtoreferati. BuxDU, 2024y.
10. Raxmatullayeva.F.M. Globallashuv sharoitida O'zbekiston Respublikasi mintaqalari iqtisodiyotida tarkibiy o'zgarishlarni takomillashtirish i.f.d. (DSc) ilmiy daraja olish uchun diss. Avtoreferati. BuxDU, 2025y.;

11. Qulmatov A.A.. Mintaqaviy ijtimoiy-iqtisodiy tizimlarning barqaror rivojlanish omillari. Iqtisod va moliya. 2020, 2(134). – B. 152-158.

Marketing

ilmiy, amaliy va ommabop jurnali

Muharrir:

Ingliz tili muharriri:

Rus tili muharriri:

Musahhah:

Sahifalovchi va dizaynerlar:

Xakimov Ziyodulla Axmadovich

Tursunov Boburjon Ortiqmirzayevich

Kaxramonov Xurshidjon Shuxrat o'g'li

Karimova Shirin Zoxid qizi

Sadikov Shoxrux Shuxratovich

Abidjonov Nodirbek Odijon o'g'li

2025-yil, sentyabr, 9-son

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Marketing" ilmiy, amaliy va ommabop jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar mas'ul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelavermasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga murojaat qilish mumkin. Ilmiy maqola, ommabop maqola, reklama, hikoya va boshqa ilmiy-ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

Elektron pochta:

info@marketingjournal.uz

Bot:

[@marketinjournalbot](https://t.me/@marketinjournalbot)

Tel.:

+998977838464, +998939266610

Jurnalning rasmiy sayti: <https://marketingjournal.uz>

Marketing jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi **Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2024-yil 04-oktabrdagi 332/5 sonli qarori** bilan milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan

"Marketing" ilmiy, amaliy va ommabop jurnali 2024-yil 15-martdan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **C-5669517** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan. **Litsenziya raqami: №240874**

"Marketing" ilmiy, amaliy va ommabop jurnalining xalqaro darajasi: **9710**. GOCT 7.56-2002 " Seriyali nashrlarning xalqaro standart raqamlanishi" davlatlataro standartlari talablari. **Berilgan ISSN tartib raqami: 3060-4621**